

Diskusjonsnotat – Regionrådets rolle og fokus

Som følge av at “Felles strategi for samarbeid og eierstyring i Salten” er vedtatt, innspill fra Arbeidsutvalget i Salten Regionråd og innspill fra Steigen kommune (SR-sak 49/16a), er det framkommet et behov for å diskutere regionrådets rolle og fokus fremover. Herunder en gjennomgang av regionrådets drift og aktiviteter med formål å klargjøre regionrådets rolle og se på eventuelle effektiviseringsmuligheter.

En arbeidsgruppe ble nedsatt av regionrådet i september, for å jobbe med saken. Arbeidsgruppen har vært ledet av Monika Sande og har bestått av følgende personer:

Monika Sande	Ordfører Beiarn kommune
Lars Kr. H. Evjenth	Ordfører Sørfold kommune
Jan-Folke Sandnes	Ordfører Hamarøy kommune
Hege Sørli	Rådmann Meløy kommune
Rolf-Kåre Jensen	Rådmann Bodø kommune

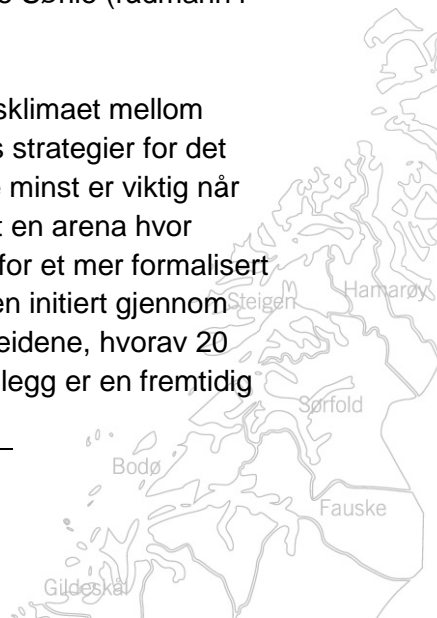
Arbeidsgruppen har hatt to møter i sakens anledning og legger med dette frem følgende diskusjonsnotat for Salten Regionråd:

Innledning

Salten Regionråd ble etablert i 1989 og er et politisk samarbeidsorgan mellom de 9 kommunene i Salten, organisert etter kml. § 27 (eget rettssubjekt). Som en del av regionrådets virksomhet finner vi Felles Ansvar i Salten, Salten Kultursamarbeid og Salten Friluftsråd. Salten Regionråd har til sammen 9 ansatte i sekretariatet, fordelt på 8,5 årsverk. Sekretariatet ledes av sekretariatsleder som er øverste administrative ansvarlig.

Salten Regionråd har 18 ordinære medlemmer bestående av ordfører og opposisjonsleder fra hver kommune. I tillegg møter administrasjonssjefen med tale- og forslagsrett. For hver valgperiode velges det en leder og nestleder, i tillegg til leder av rådmannsutvalget. Disse er hhv Petter Jørgen Pedersen (ordfører i Gildeskål), Ida Maria Pinnerød (ordfører i Bodø) og Hege Sørli (rådmann i Meløy kommune).

Salten Regionråd har vært – og er fortsatt – viktig for det politiske samarbeidsklimaet mellom kommunene i Salten. Ved at kommunenes ledelse møtes jevnlig og har felles strategier for det regionale samarbeidet, bidrar dette til et godt samarbeidsklima, noe som ikke minst er viktig når felles saker skal frontes utad. Regionrådet har siden etableringen i 1989 vært en arena hvor kommunene har tatt opp ulike saker og problemstillinger, og hvor muligheter for et mer formalisert samarbeid på aktuelle områder har vært diskutert. 56 samarbeid er til sammen initiert gjennom regionrådet, eller hvor regionrådet har bidratt til å støtte opp omkring samarbeidene, hvorav 20 fortsatt eksisterer og er formalisert i ulike selskaps- og samarbeidsformer. I tillegg er en fremtidig

samarbeidsløsning innenfor destinasjonsorganisering i reiselivsnæringen fortsatt i prosess og forventes og tre i kraft i 2017 så fremst kommunene slutter seg til denne.

Endrede rammebetingelser

Det har ikke vært gjort organisatoriske endringer i Salten Regionråd siden etableringen i 1989. Flere nye samarbeid har imidlertid kommet til og er underlagt regionrådet, herunder Salten Friluftsråd, Salten Kultursamarbeid og Felles Ansvar i Salten. Samtidig har de eksterne rammebetingelsene endret seg i stor grad for kommunene, som er eiere av regionrådet. Dette har medført at kommunene har helt andre forutsetninger i dag enn for noen år tilbake:

- Kommunene har fått flere nye oppgaver, skal levere likeverdige tjenester til alle innbyggerne. Dette innebærer en mer kompleks tjenesteleveranse i dag enn for noen år tilbake.
- Nye reformer er igangsatt, som for eksempel samhandlingsreformen, politireformen, kommunereformen. Dette stiller nye krav til kommunene i forhold til kommunal forvaltning og faglig kompetanse
- Inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner er endret
- Felles strategi for samarbeid og eierstyring i Salten er vedtatt og legger føringer for hvordan kommunene skal utøve sitt eierskap overfor interkommunale selskap og samarbeid
- Ny kommunelov er under utarbeiding

Det er nå en god "timing" for å diskutere regionrådets rolle og fokus framover, slik at regionrådets virksomhet kan tilpasses dagens og fremtidens behov.

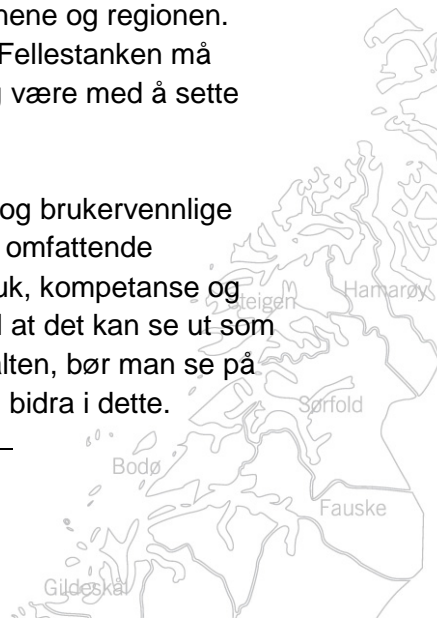
Diskusjon i arbeidsgruppen

Politisk dimensjon

Salten Regionråd er et politisk samarbeidsorgan mellom kommunene i Salten. Arbeidsgruppen mener at det i større grad enn tidligere, må tilstrebes at Salten Regionråd skal være et politisk verksted for kommunene. Her bør man vektlegge at regionrådet skal være en politisk arena og at man gjennom regionrådet skal være i forkant politisk.

Regionrådet må i større grad enn tidligere, sette dagsorden selv ved å ta initiativ til å fremme viktige saker for Salten. Eksempel kan være opp mot spesialisthelsetjenesten, hvor man ser at andre regioner er samstemte i større grad enn Salten. Også på andre områder ser man at andre regioner støtter opp for hverandre ved å være tilstede på viktige arenaer. Det må etableres en større kultur for at regionrådet og politisk ledelse i kommunene er tilstede på viktige arenaer for å synliggjøre og støtte opp om saker som har særlig stor betydning for kommunene og regionen. Dette gjelder særlig i arbeidet opp mot nasjonale og regionale myndigheter. Fellestanken må forsterkes, og gjennom regionrådet kan vi oppnå større gjennomslagskraft og være med å sette dagsorden.

Som tjenesteprodusenter har kommunene sin primær oppgave i å sikre gode og brukervennlige velferdstjenester i de enkelte lokalsamfunn. Kommunene er ansvarlige for en omfattende administrasjon og produksjonsvirksomhet hvor hensynet til effektiv ressursbruk, kompetanse og kvalitet kan tilsi samordning av deler av den kommunale forvaltning. I og med at det kan se ut som om det ikke blir de store endringene i den framtidige kommunestrukturen i Salten, bør man se på hva kommunene skal samarbeide om i framtiden og hvordan regionrådet kan bidra i dette.

Saltenstrategiene skal bidra til å klargjøre fokus for det regionale samarbeidet og prioritere regionrådets oppgaver for valgperioden. For at kommunene skal få et større eierskap til kan kommunene vurdere å ta inn deler av Saltenstrategiene i kommuneplanens samfunnsdel. I utarbeidelsen av strategiene må det vektlegges en sterk involvering fra kommunenes side. Det må settes større fokus på å utvikle viktige næringer som kraft, eksportrettet industri, mineraler og reiseliv.

Det bør diskuteres hvordan man kan lage rutiner for hvordan sakene som tas opp i regionrådet, kan forankres i kommunestyret i den enkelte kommuner. Dette kan bidra til å gi regionrådet større legitimitet i kommunestyret, samt at man oppnår en bedre saksbehandling i regionrådet.

Administrativ dimensjon

Arbeidsgruppen mener at rådmannsutvalget bør ta et ansvar for å initiere samarbeid som på administrative områder, kan være hensiktsmessig for kommunene å samarbeide om. Dette kan for eksempel være å etablere en felles plattform for ulike fagsystemer, samarbeid om merkantile oppgaver, felles bygg- og eiendomsforvaltning etc. Målet må være å lage gode fremtidige strukturer som kan bidra til at kommunene er godt rustet til å håndtere denne type oppgaver.

Det er ikke bare de små kommunene som er sårbare ift kompetansekrevende tjenesteyting, dette gjelder også i større kommuner, som derfor også vil kunne tjene på å få på plass en del fellesfunksjoner. Dette vil også kunne bidra til at kommunene er i forkant til en eventuell ny runde med kommunereformen.

Organisering av Salten Regionråd

Tre formaliserte samarbeid er underlagt regionrådets virksomhet; Felles Ansvar i Salten (2 ansatte), Salten Kultursamarbeid (1 ansatt) og Salten Friluftsråd (2 ansatte). Arbeidsgiveransvaret og styringsretten ligger hos Salten Regionråd. I tillegg har vi prosjektleder for samferdsel, en prosjektkoordinator, økonomikonsulent i 50 % stilling, samt sekretariatsleder.

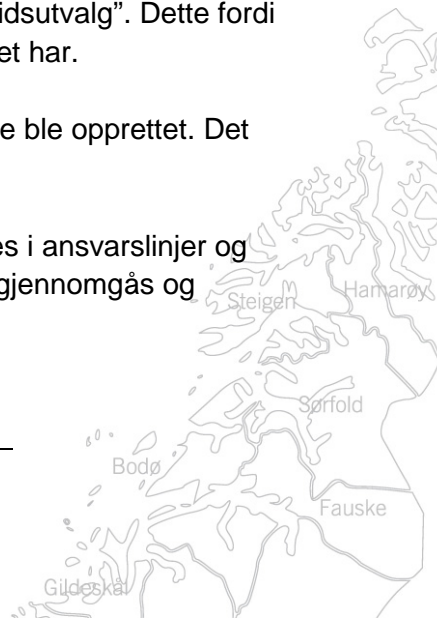
Regionrådet er øverste organ, og Arbeidsutvalget (AU) er formelt sett regionrådets styre med formell kompetanse. AU består av 5 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Salten Friluftsråd og Salten Kultursamarbeid har egne vedtekter som legger føringer for samarbeidet. Felles Ansvar i Salten har en egen samarbeidsavtale med et eget styre. Disse har ingen formell kompetanse, og er mer å regne for rådgivende styrer.

Det bør vurderes om Arbeidsutvalget skal benevnes "Styre" i stedet for "Arbeidsutvalg". Dette fordi "Styre" vil kunne gi en bedre forståelse av hvilken kompetanse Arbeidsutvalget har.

Det bør tas en gjennomgang av om de ulike tiltakene er slik de var tenkt da de ble opprettet. Det bør ses på bakgrunnen for opprettelsen.

Sekretariatets organisering er i dag fragmentert og uoversiktlig. Det må ryddes i ansvarslinjer og man må klargjøre formelt ansvar. De ulike vedtektene og samarbeidsavtaler gjennomgås og endres ved behov.

Det er behov for å utarbeide et delegasjonsreglement for å klargjøre ansvarlinjene og hvem som har den formelle kompetansen og det overordnede ansvaret i regionrådet.

Budsjettrutiner må endres i tråd med forslaget i eierstrategiene. Det bør framlegges et samlet budsjett for hele regionrådets virksomhet med underbudsjett for de enkelte tiltakene/fagområdene. Nye budsjettrutiner innarbeides fra og med 2017 iht eierstrategiene. Det er samtidig behov for å se på finansieringsmodellen for de ulike tiltakene (jf. forslaget i eierstrategiene).

Regionrådet bes å diskutere følgende:

Utøvelse av eierskap:

- Kommunene eier Salten Regionråd. Hva forventer kommunene av eierskapet? – Kommunene må være en bestiller
- Felles regionale strategier – Saltenstrategiene. Fungerer disse etter hensikten og har kommunene et eierskap til disse
- En gjennomgang av pågående samarbeid. Har vi samarbeid som bør avsluttes?
 - Kriterier for samarbeid og videreføring
 - Økonomiperspektiv
 - Kompetanseperspektiv
 - Merverdi / nytteverdi
 - Bidrar samarbeidene til å bygge regionen og gjøre regionen mer attraktiv
- Organisering av de ulike IKS-samarbeidene – er samarbeidene organisert på en riktig og hensiktsmessig måte?
- Hvilke nye samarbeid bør kommunene se på?
 - Politiske samarbeid
 - Administrative samarbeid

Utviklerrollen / påvirkning utad

- Regionrådet må sette dagsorden i større grad enn i dag. Hvordan får vi dette til?
- Hvordan skal kommunene bruke regionrådsmøtene? Politisk verksted – hvordan få dette til – konsensusorgan
- Hvem får komme inn i regionrådet – bør det bli en større terskel?
- Hvilke arenaer skal regionrådet være til stede på?
- Kan vi møte andre regionråd / andre aktører oftere – samarbeide i større grad i et Nordlands- og Nord-Norgeperspektiv
- Kan vi lage rutiner for hvordan man orienterer / diskuterer saker i egen kommune i forhold til de saker som tas opp i regionrådet

Organisering og finansiering

- Se på intern organisering av regionrådet
- Vedtekter, årsmeldinger, årsregnskap – gjennomgå og se på effektivisering
- Møtestruktur – se på hele strukturen for alle samarbeidene
- Hvor skal møtene være – gir det en merverdi å rullere i kommunene?
- Budsjettrutiner
- Finansieringsmodell

Forslag til vidare prosess:

- Diskusjonsnotat legges fram for regionrådet i november 2016
- Ny sak i juni 2017
- I mellomtida; innspillsrunde i kommunene – sekretariatsleder drar i kommunestyrene for å orientere om regionrådet og for å få innspill

